

Jan Szczepanik - Tarnowski Edison

Na kolejne spotkanie Sekcji Emerytów i Rencistów ZNP Oddział Tarnów zaproszona została Urszula Szuster, wyśmienita prelegent, historyk literatury, uhonorowana przez UTW w Tarnowie tytułem „Złote Usta”. W spotkaniu zaprezentowała osiągnięcia Jana Szczepanika, tarnowskiego wynalazcę. Seniorzy z ogromnym zainteresowaniem wysłuchali fascynującej opowieści o „tarnowskim Edisonie”. Oto kilka danych z bogatego życiorysu Jana Szczepanika. Od 1902 Szczepanik był związany z Tarnowem. [Oglądaj galerię: Jan Szczepanik](#)
Fot. Aleksandra Trojak

Jan Szczepanik „tarnowski Edison”. Na kolejne spotkanie Sekcji Emerytów i Rencistów ZNP Oddział Tarnów zaproszona została Urszula Szuster, wyśmienita prelegent, historyk literatury, uhonorowana przez UTW w Tarnowie tytułem „Złote Usta”. W spotkaniu zaprezentowała osiągnięcia Jana Szczepanika, tarnowskiego wynalazcę. Seniorzy z ogromnym zainteresowaniem wysłuchali fascynującej opowieści o „tarnowskim Edisonie”. Oto kilka danych z bogatego życiorysu Jana Szczepanika. Urodziła się w 13 czerwca 1872 w Rudnikach k. Mościsk. Od 1902 Szczepanik był związany z Tarnowem. W dniu 8 listopada 1902 r. w tarnowskiej bazylice katedralnej poślubił Marię Hiacyntę Wandę Dzikowską. W latach 1902–1906 małżonkowie przebywali głównie w Wiedniu. Od 1906 r. zamieszkali na stałe w Tarnowie. Miał 5 dzieci: Andrzeja (1904–1907), Zbigniewa (1906–1969), Bogdana (1908–1978), Bogusława (1912–1942) i Marię zamężną Zboińską (1914–2005). Jego wnukiem jest Jerzy Szczepanik-Dzikowski, znany architekt. Jan Szczepanik zmarł 18 kwietnia 1926 r. w Tarnowie. Został pochowany na Starym Cmentarzu w grobowcu rodziny Dzikowskich. Szczepanik był autorem wielu wynalazków z dziedziny barwnego tkactwa, techniki filmowej oraz fotograficznej. Pierwsze wynalazki jakie opracował przeznaczone były dla przemysłu włókienniczego. Wszystkie wynalazki tkackie Szczepanika opatentowano w Niemczech, Austrii, Anglii oraz Stanach Zjednoczonych, gdzie spotkały się z wielkim zainteresowaniem przemysłowców ponieważ znacznie skracaly i upraszczały proces produkcji tkanin oraz obniżały ich koszt[6]. Jan Szczepanik wynalazł również: • system barwnego tkactwa – wynaleziono w 1896 roku. Jest to elektryczna metoda fotograficznego kopiowania wzorów podczas produkcji tkanin. System ten stosowany był od 1898 roku przez austriacki oraz niemiecki przemysł włókienniczy, • system barwnego filmu – opracowany przez wynalazcę w 1899 roku system małoobrazkowej, barwnej kliszy filmowej, na którą w 1900 Szczepanik uzyskuje brytyjski patent]. Do odwzorowania kolorów wynalazca użył w niej czarno-białego filmu oraz filtrów w trzech kolorach: czerwonym, zielonym oraz niebieskim. W 1915 roku opracowuje kamerę filmową do filmu barwnego, a później także projektor. Film został dopracowany w latach 1918–1925 i był wysoko ceniony za bliskie realizmowi oddawanie kolorów. Innowację Szczepanika na tym polu wyparł dopiero amerykański Technicolor, • system kolorowej fotografii oraz światłoczuły papier barwny – metoda ta została wykorzystana później przez przedsiębiorstwa Kodak (1928) oraz Agfa (1932), • telefot – udoskonalone urządzenie do przenoszenia obrazu na odległość przedstawione na Wystawie światowej w Paryżu w 1900 roku], • fotometr – urządzenie do pomiaru jasności, • kamizelka kuloodporna – projekt własnej kamizelki kuloodpornej z roku 1901 (Wynalazek ten przyniósł Szczepanikowi sławę, ponieważ obronił przed śmiercią w zamachu króla hiszpańskiego Alfonsa XIII, który w dowód wdzięczności udekorował Szczepanika wysokim odznaczeniem państwowym – Orderem Izabeli Katolickiej w 1902. Podobnie zamierzał uczynić Mikołaj II, jednakże Szczepanik z pobudek patriotycznych odmówił przyjęcia orderu; zatem zamiast orderu car obdarował go złotym zegarkiem wysadzonym brylantami. • fotosculptor – przyrząd służący do kopiowania rzeźb metodą fotograficzną, • film dźwiękowy, • silnik elektryczno-chemiczny. Na zakończenie spotkania Seniorzy postanowili o złożeniu kwiatów i zapaleniu zniczy na grobie sławnego Tarnowianina na Starym Cmentarzu w Tarnowie. Zachęcamy Tarnowian do bliższego zapoznania się z dorobkiem Jana Szczepanika, tym bardziej, że kończą się obchody Roku Szczepanika.